

ΑΤΤΙΚΗ

Μεσόγεια*Μερέντα Μαρκοπούλου*

Στο πλαίσιο κατασκευής του Ολυμπιακού Ιππικού Κέντρου και του Νέου Ιπποδρόμου Αθηνών ήλθαν στο φως σημαντικότερες αρχαιοτήτες, οι οποίες συμπλήρωσαν τις γνώσεις μας για την έκταση, τα χαρακτηριστικά και τη διάρκεια ζωής του αρχαίου δήμου Μυρρινούντος.

Η μόνιμη εγκατάσταση στην περιοχή του μετέπειτα αρχαίου δήμου ανάγεται στην Αρχαιότερη Νεολιθική περίοδο (περίπου 6000 π.Χ.), αποτελούμενη από πασσαλόπηκτες ημιυπόγειες καλύβες. Κοντά τους βρέθηκε ημιυπόγεια οικία της Νεότερης Νεολιθικής (5000-4500 π.Χ.). Εξαιρετικό ενδιαφέρον παρουσιάζει ο οικισμός της πρώιμης εποχής του Χαλκού που εντοπίστηκε σε τρία σημεία, πάντα στην κορυφή υψωμάτων. Στο κέντρο περίπου του Ιππικού Κέντρου, αποκαλύφθηκε οικισμός από υπόγειους θαλάμους, λαξευμένους στο φυσικό βράχο, που χρονολογείται από την Τελική Νεολιθική (4500-3200 π.Χ.) έως και την πρωτοελλαδική II περίοδο. Δύο επίγειες οικίες ανήκουν στην τελευταία φάση κατοίκησης (2800-2300 π.Χ.). Σε λοφίσκο, σε ικανή απόσταση προς τα νοτιοδυτικά, ανασκάφηκε πρωτοελλαδικό I-II κτήριο με καμπύλη τη μία στενή πλευρά και όλμο για τη στερέωση πασσάλου. Μεμονωμένο κυκλικό ημιυπόγειο της Τελικής Νεολιθικής-πρωτοελλαδικής I περιόδου (περίπου 3500 π.Χ.)

Εικ. 1. Κάτοψη ναού, πιθανώς της Αρτέμιδος Κολαινίδος.

αποκαλύφθηκε εγγύτερα και προς ΝΑ. του οικισμού των θαλάμων.

Στη μέση εποχή του Χαλκού (2000-1600 π.Χ.) ανήκει φρεατοειδές όρυγμα, στο οποίο είχαν αποθεθεί αγγεία. Το όρυγμα ήταν στο εσωτερικό κυκλοτερούς περιβόλου αμελούς κατασκευής, προσιτού με επιμελημένη οδό. Η μορφή του περιβόλου και λάκκος που περιείχε πολλά μικρά αγγεία των γεωμετρικών χρόνων υποδεικνύει ότι πρόκειται για ιερό τέμενος, στο οποίο ενδεχομένως συνεχιζόταν μια πανάρχαια λατρεία.

Στα βορειοανατολικά του Ιπποδρόμου, στην κορυφή λόφου αποκαλύφθηκαν δύο δωμάτια της υστεροελλαδικής IIIΓ περιόδου (12ος αι. π.Χ.) και στην πλαγιά του θαλαμοειδούς τάφου με πολλαπλές ταφές και ανακομιδές χρονολογούμενες από το 1400 έως το 1150 π.Χ. Συστάδα από τέσσερις θαλαμοειδείς τάφους ήλθε στο φως σε λόφο ανατολικότερα, με πολλαπλές ταφές της υστεροελλαδικής IIIΓ. Στα νότια κυρίως της συνολικής έκτασης, αλλά και στα δυτικά και στο κέντρο εκτείνονταν τα κοινοτικά νεκροταφεία του δήμου Μυρρινούντος, καλύπτοντας μια μακρά περίοδο χρήσης, από τους γεωμετρικούς έως και τους ελληνοιστικούς χρόνους. Οι ταφές στην πλειονότητά τους ήταν πλούσια κτερισμένες. Δύο από αυτά αναπτύσσονται εντός ταφικών περιβόλων και μάλιστα πλησίον του οδικού άξονα του αρχαίου δήμου. Με το βόρειο νεκροταφείο συνδέεται μικρό χθόνιο ιερό, ενώ κτήριο με ανδρώνα στην ανατολική περιοχή των νεκροταφείων πιθανώς σχετίζεται με την τέλεση νεκροδείπνων.

Σημαντική είναι η συμβολή των κτηριακών συγκροτημάτων στη διαμόρφωση της εικόνας για το δημόσιο και τον ιδιωτικό χαρακτήρα του δήμου.

Στα δημόσια κτήρια συγκαταλέγονται τα ιερά των κλασικών χρόνων. Εντοπίστηκε το πώρινο κρηπίδωμα μεγάλου ναού (10x20 μ.), που πιθανώς ταυτίζεται με τον αναφερόμενο από

Εικ. 2. Επιγραφή σε Βάση αναθήματος:
ΞΕΝΟΦΩΝ ΙΕΡΕΥΣ ΑΝΕΘΗΚΕ ΠΑΙΣ ΦΙΛΟΞΕΝΟ
ΜΝΗΜΕΙΟΝ ΑΥΤΟΥ ΚΑΜΕ ΦΡΑΤΡΙΩΙ ΔΙΙ

Εικ. 3. Ανάγλυφο με παράσταση του Φιλοκίτη.

τον Πausανία ναό της Αρτέμιδος Κολαινίδος (εικ. 1). Περιβόλος με μνημειώδη είσοδο και προσκίσματα ταυτίζεται με το ιερό του Φρατρίου Διός, σύμφωνα με επιγραφή που βρέθηκε σε παρακείμενο φρέαρ (εικ. 2). Το ιερό της Αφροδίτης περιελάμβανε τριμερές οικοδόμημα και κατάφυτο αϊθριο με δεξαμενή. Το όνομα μιας ιέρειας, NANNION, σώζεται σε σχιστολιθική πλάκα. Τέλος, ανασκάφηκε μικρό αγροτικό ιερό, πιθανώς της Δήμητρας. Στα δημόσια κοσμικά κτήρια κατατάσσεται επίμκτες κτηριακό συγκρότημα και μικρό στωικό κτήριο των κλασικών χρόνων. Δεύτερο στωικό κτήριο του 4ου αι. π.Χ. απέδωσε μολύβδινο σταθμίο με παράσταση χελώνας και χάλκινη αθωωτική δικαστική ψήφο. Στη δυτική πλευρά του χώρου αποκαλύφθηκαν τρεις αγροικίες ελληνιστικών χρόνων, που αποτελούσαν αυτόνομα βιοτεχνικά κέντρα και περιελάμβαναν ιδιαίτερους χώρους λατρείας. Τέλος, αξιοσημείωτο είναι υπόγειο κρηναίο οικοδόμημα των ρωμαϊκών χρόνων (2ος αι. μ.Χ.) με ενδεκάβαθμη κλίμακα καθόδου. Στο εσωτερικό του βρέθηκε επιγραφή που πιστοποιεί τη χρήση του και μαρμαρίνη ανάγλυφη πλάκα με τη σπάνια απεικόνιση του Φιλοκίτη ξαπλωμένου στη σπηλιά και πίσω του τον Οδυσσέα και τον Διομήδη, ο οποίος αφαιρεί τη φαρέτρα και τα τόξα του Ηρακλή (εικ. 3).

Κορωπί

Ο οικισμός της πρώιμης εποχής του Χαλκού εντοπίστηκε και ερευνήθηκε για πρώτη φορά τα έτη 1985, 1986 και 1989 στο χώρο ανέγερσης του Κέντρου Υγείας Κορωπίου, και εν συνεχεία την περίοδο 2000-2003, στο αγροτεμάχιο της LIDL A.E. και επί της οδού Λέκκα - Χατζή (εικ. 4) περίπου 100 μ. νοτιοδυτικά του Κέντρου Υγείας. Πρόσφατες (2006-2008) σωστικές ανασκαφές της Β' ΕΠΚΑ έφεραν στο φως νέα τμήματα του οικισμού στο βορειοδυτικό τμήμα

του Κορωπίου, αμέσως νότια και νοτιοανατολικά του αγροτεμαχίου LIDL A.E. σε βάθος 0,60- 1,20 μ. από την επιφάνεια του εδάφους, οικοδομημένα πάνω στην επιφάνεια του φυσικού βράχου. Συγκεκριμένα ανασκάφηκαν: α) το οικόπεδο Παπαχρήστου (Ο.Τ. 300) εν μέρει με δαπάνη του ιδιοκτήτη (ανατολικά των β και γ). Ο οικισμός εκτείνεται σε έκταση 500 τ.μ. περίπου. Κύριο χαρακτηριστικό του, μια καλά κατασκευασμένη οδός με κατεύθυνση κατά προσέγγιση Β.-Ν., που αποκαλύφθηκε σε μήκος 15 μ. Η οδός, πλ. 2,30 μ., ορίζεται από δύο ισχυρούς αναλημματικούς τοίχους και η επιφάνειά της καλύπτεται με στρώση πάχους 0,25 μ. από ένα εξαιρετικά ανθεκτικό κιτρινωπό υλικό. Εκατέρωθεν της οδού αναπτύσσονται ορθογώνια κτίσματα. Διακρίθηκαν δύο οικοδομικές φάσεις. Η παλαιότερη (κατώτερη) με προσανατολισμό ΒΑ.-ΝΔ. και η νεότερη (ανώτερη) με προσανατολισμό Β.-Ν. Τμήμα του οικισμού διατηρήθηκε ορατό, προστατευόμενο με στέγαστρο που κατασκευάστηκε με δαπάνη του ιδιοκτήτη (εικ. 5). β) το οικόπεδο Κακοϊμάμη (Ο.Τ. 299) (δυτικά του α και βόρεια του γ). Αποκαλύφθηκε τμήμα οδού, πλ. 1,50 μ., παρόμοιας κατασκευής με εκείνην στο οικόπεδο Παπαχρήστου, σχεδόν παράλληλη προς αυτή και σε απόσταση 70 μ. προς τα δυτικά. Ορθογώνιοι χώροι πλαισίωναν την οδό, παρά την οποία είχε διανοιγεί στο φυσικό βράχο μέχρι βάθους 2 μ. φρέαρ με κτιστό στόμιο (εικ. 6). γ) οι υπό διάνοιξη οδοί Θάνου (μεταξύ των Ο.Τ. 287-288 και 293-294) και Στεργιώτη (μεταξύ των Ο.Τ. 293-299) με χρηματοδότηση από το Γ' ΚΠΣ - ΠΕΠ Αττικής 2000-2006 (εικ. 7). Ο οικισμός αποκαλύφθηκε σε έκταση 300 τ.μ. περίπου σε πολύ καλή κατάσταση διατήρησης. Τμήμα οδού με κατεύθυνση ΒΔ.-ΝΑ. αποτελεί τη συνέχεια προς ΝΑ. της οδού του οικοπέδου Κακοϊμάμη. Και πάλι ορθογώνιοι χώροι πλαισίωναν την οδό. Νο-

Εικ. 4. Οδός Λέκκα - Χατζή. Κτήριο με κλίμακα.

Εικ. 5. Οικόπεδο Παπαχρήστου. Οδός και ορθογώνια κτίσματα του πρωτοελλαδικού οικισμού.

Εικ. 6. Οικόπεδο Κακοϊμάμη. Οδός και φρέαρ του πρωτοελλαδικού οικισμού.

Εικ. 7. Οδός Θάνου (Ο.Τ. 293-294). Γενική άποψη του πρωτοελλαδικού οικισμού. Δεξιά, η οδός.

τιότερα τα οικήματα φαίνεται ότι διαρθρώνονταν εκατέρωθεν στενωπού με κατεύθυνση ΝΑ.-ΒΔ., η οποία οριζόταν από τους εξωτερικούς τοίχους τους. Γενικά πρόκειται είτε για χώρους κατοίκησης – ένας από αυτούς περιείχε εστία – είτε για χώρους αποθήκευσης. Λόγω έλλειψης χρηματοδότησης, εκκρεμεί η ανασκαφή εντοπισμένων οικοδομικών καταλοίπων στην υπό διάνοιξη οδό Στεργιώτη μεταξύ των Ο.Τ. 294-300.

Στα ευρήματα περιλαμβάνονται πολλά θραύσματα αγγείων χονδροειδών και λεπτότεχνων, λεπίδες και απολείψματα οψιανού, μυλόλιθοι και άλλα λίθινα εργαλεία, οστά ζώων, ελάχιστα χάλκινα αντικείμενα και η κεφαλή με λαιμό μαρμαρίνου ειδωλίου.

Συνοψίζοντας, διαπιστώνεται κατοίκηση κατά την πρωτοελλαδική Ι φάση, αλλά η έκταση του οικισμού δεν μπορεί να προσδιοριστεί. Όμως, κατά την πρωτοελλαδική ΙΙ φάση καθίσταται φανερό ότι ο οικισμός περιελάμβανε περισσότερους ανεξάρτητους πυρήνες σε έκταση εκτιμώμενη περί τα 50 στρέμματα. Πρόκειται για ένα μεγάλο πεδινό οικισμό, και μάλιστα το μεγαλύτερο γνωστό της Αττικής. Οι οδοί και ο τρόπος κατασκευής τους δείχνουν ότι υπήρχε κεντρικός σχεδιασμός, ιδιαίτερα κατά τη νεότερη οικοδομική φάση. Η μελέτη των αρχιτεκτονικών καταλοίπων

σε συνδυασμό με τα κινητά ευρήματα θα διαφωτίσει το χαρακτήρα και τη σχέση του με το γειτονικό οικισμό στα Λαμπρικά, καθώς και με τους άλλους οικισμούς της Αττικής. Επίσης, η μελέτη και κατάταξη της κεραμικής αναμένεται να οδηγήσει στην υποδιαίρεση της μακροχρόνιας πρωτοελλαδικής ΙΙ φάσης.

Χαλάνδρι

Λεωφόρος Πεντέλης

Κατά το χρονικό διάστημα 2008-2010 σε δύο ιδιωτικά οικόπεδα στο Χαλάνδρι, επί της Λεωφόρου Πεντέλης 133 και 101, εντοπίστηκε και ανασκάφηκε σημαντική αρχαία οδός, στην πρώτη περίπτωση σε μήκος 19,70 μ. και στη δεύτερη σε μήκος 38 μ. (εικ. 8). Η οδός αυτή, η οποία ήταν σε χρήση από την κλασική εποχή, διέσχιζε τα εδάφη του κατά βάση αγροτικού δήμου της Φλύας (σημερινού Χαλανδρίου) και οδηγούσε από τους πρόποδες του Πεντελικού όρους (ή Βριλησσού) προς το *άστυ*. Πιθανότατα η αρχαία οδός χρησίμευε, εκτός από την επικοινωνία με την ύπαιθρο χώρα και για *λιθαγωγίαν* ή *λιθηγίαν*, δηλαδή για τη μεταφορά πάνω σε άμαξες αδρά κατεργασμένων μαρμαρίνων αρχιτεκτονικών μερών από το λατομείο στα διάφορα εργοτάξια για την ανέγερση σπουδαίων μνημείων του 5ου και του 4ου αι. π.Χ., όπως π.χ. των ιερών που

ανοικοδομήθηκαν πάνω στην Ακρόπολη μετά την Περσική καταστροφή και της Φιλώνειας Στοάς στο Τελεστήριο της Ελευσίνας.

Στο οικόπεδο επί της Λεωφόρου Πεντέλης 133 η αρχαία οδός διατηρήθηκε σε κατάκωψη με μετατόπιση της υπό ανέγερση οικοδομής και στο οικόπεδο επί της Λεωφόρου Πεντέλης 101 προωθείται η ανάδειξη μεγάλου τμήματός της.

Μαραθώνας

Το 2009, στο δυτικό τμήμα της πεδιάδας του Μαραθώνα πλησίον της θέσης «Βρανά», κατά την επίβλεψη κατασκευής αντιπλημμυρικού έργου μετά τις καταστροφικές πυρκαγιές του καλοκαιριού του ίδιου έτους που έπληξαν τη βορειοανατολική Αττική, σε βάθος 4,50 μ. από τη σημερινή επιφάνεια του εδάφους εντοπίστηκαν και ανασύρθηκαν ορθογώνιοι ασβεστολιθικοί (πώρινοι) δόμοι που φέρουν αναθύρωση και μολύβδινους (εφελκυστικούς;) συνδέσμους σχήματος διπλού T και διπλού τριγώνου (πεταλούδας) (εικ. 9). Η κατεργασία των λίθων και το σχήμα των συνδέσμων εντάσσονται χρονολογικά στην κλασική περίοδο, στον 5ο αι. π.Χ. Οι δόμοι που ανακαλύφθηκαν προφανώς ανήκουν σε δημόσιο κτήριο, πιθανότατα σε ιερό. Σύμφωνα με τις αρχαίες πηγές, στην πεδιάδα του Μαραθώνα υπήρχαν αρκετά ιερά, με κυριότερα το πράκλειο και το διονύσιο, αλλά και το δήλιο και το ιερό της Αθηνάς. Από τα μέχρι σήμερα συλλεγόμενα στοιχεία δεν προκύπτει σε ποιο ιερό ανήκουν οι εν λόγω δόμοι. Μελλοντική ανασκαφή ενδεχομένως μας δια φωτίσει για την ταυτότητα του κτηρίου. Ωστόσο, δεν μπορεί να αποκλειστεί η περίπτωση οι δόμοι να ανήκουν στο πράκλειο (τέμενος του Ηρακλέους). Οι δόμοι μεταφέρθηκαν στον αύλειο χώρο του Αρχαιολογικού Μουσείου Μαραθώνος.

Αχαρνάι

Το αρχαίο θέατρο των Αχαρνών (εικ. 10-11) αποκαλύφθηκε στην οδό Σαλαμίνας 21, κοντά στη διασταύρωση με την οδό Λιοσίων, σε πυκνοκατοικημένη περιοχή στο κέντρο του σημερινού δήμου, σε εκσκαφή για την ανέγερση οικοδομής. Το μεγαλύτερο τμήμα του θεάτρου, η ορχήστρα και η σκηνή βρίσκονται κάτω από το οδόστρωμα της οδού. Ο προσανατολισμός του είναι προς τα Δ.-ΒΔ. Θέατρα δεν έχουν βρεθεί σε όλους τους αρχαίους δήμους της Αττικής και δεν φαίνεται να διέθεταν όλοι αλλά μόνον οι μεγαλύτεροι και οι σπουδαιότεροι.

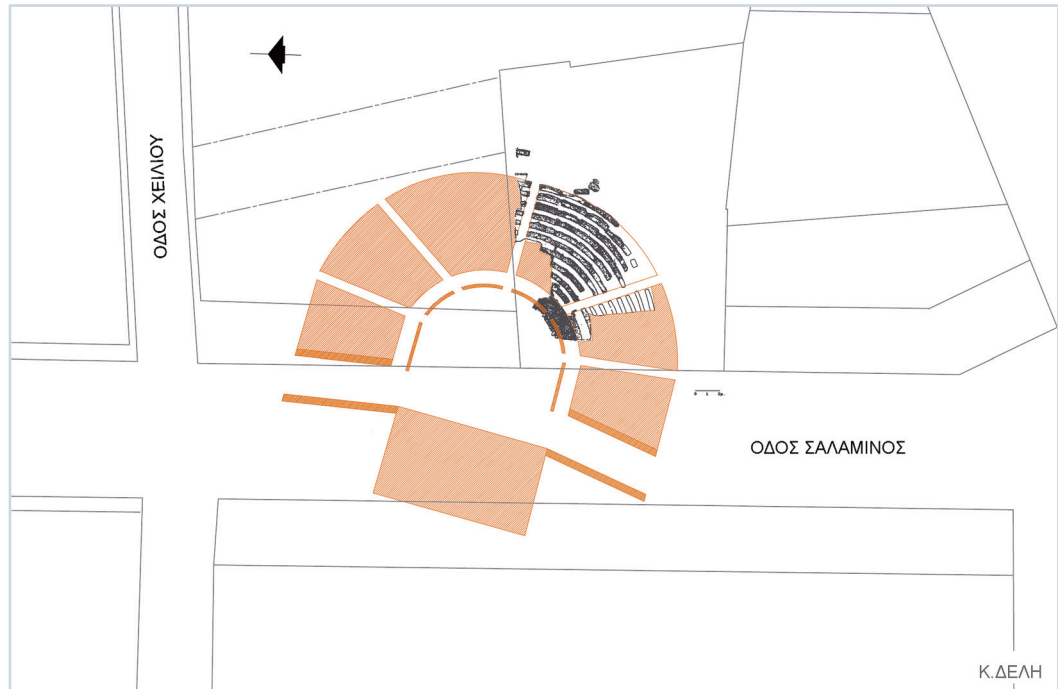
Εικ. 8. Αρχαία οδός Λιθαγωγίας. Άποψη από ΒΑ.

Η σημασία της αποκάλυψης του θεάτρου των Αχαρνών είναι τεράστια, καθώς πέρα από το ίδιο το μνημείο, καθορίζει τη θέση του πολιτικοθρησκευτικού κέντρου του αρχαίου δήμου, το οποίο αναζητούσαν από παλιά ξένοι και

Εικ. 9. Μαραθώνας. Οι αρχαίοι δόμοι με τους μολύβδινους συνδέσμους.

Εικ. 10-11. Αχαρναί.
Το αρχαίο θέατρο.

έλληνες αρχαιολόγοι. Ως επικρατέστερη περιοχή είχε θεωρηθεί από τους περισσότερους η περιοχή των λόφων των Αγίων Σαράντα Μαρτύρων και Προφήτη Ηλία και της Αυλίζας στα νοτιοανατολικά τους, όπου είχε παρατηρηθεί η μεγαλύτερη πυκνότητα ευρημάτων και επιγραφών. Για την ύπαρξη του θεάτρου των Αχαρνών μαρτυρούσαν δύο επιγραφές του β' μισού του 4ου αι. π.Χ.: μία αναθηματική, που αναφέρει τα έσοδα από τη μίσθωση του θεάτρου σε ιδιώτες για παραστάσεις, που είχε βρεθεί στο λόφο των Αγίων Σαράντα Μαρτύρων, και μία άλλη στήλη, με δύο τιμητικά ψηφίσματα, που βρέθηκε σε β' χρήση,

σε σωστική ανασκαφή της Β' ΕΠΚΑ ενός ρωμαϊκού λουτρού στην οδό Λιοσίων σε πολύ μικρή απόσταση (150 μ.) από το σημείο εύρεσης του θεάτρου. Με τα ψηφίσματα αυτά τιμώνται ο ταμίας του δήμου, ο δήμαρχος Αχαρνέων και ο επιμελητής της εορτής των Διονυσίων. Μεταξύ των τιμών που τους απονέμονται είναι η τιμητική πρωτοκαθεδρία στο θέατρο. Η στήλη με τα ψηφίσματα θα σπινόταν με φροντίδα του δημάρχου στο ιερό της Αθηνάς Ιππίας.

Η μέχρι τώρα ανασκαφική έρευνα έφερε στο φως μια ολόκληρη κερκίδα, πλ. 5 μ. (στο δυτικό της τμήμα) και 22 μ. (στο ανατολικό), με ένδεκα σειρές εδωλίων από ασβεστολιθικούς λίθους σε ημικυκλική διάταξη που χωρίζονται μεταξύ τους με επικλινή επίπεδα. Ανασκάφηκε, επίσης, μικρό τμήμα κερκίδας, βόρεια της πρώτης, που συνεχίζεται άθικτη, όπως πιστεύουμε, κάτω από το θεμέλιο της νεόκτιστης καφετέριας, που έχει θεμελιωθεί σε ψηλότερο επίπεδο από αυτό του θεάτρου, και το μισό άλλης προς Ν. της πρώτης, που συνεχίζεται κάτω από το οδόστρωμα της οδού Σαλαμίνος. Επίσης, αποκαλύφθηκε και πολύ μικρό τμήμα της ορχήστρας σε βάθος περίπου 2,5 μ. Είναι φανερό ότι το υπόλοιπο τμήμα του κοίλου, οι πάροδοι, η ορχήστρα και το σκηνικό οικοδόμημα βρίσκονται κάτω από τα προς Β. κτίσματα και οικόπεδα και το δρόμο.

Οι κερκίδες έχουν θεμελιωθεί στο φυσικό ελαφρώς επικλινές προς τα ανατολικά έδαφος.

Το πλάτος των εδωλίων είναι σχετικά μικρό (0,22-0,40 μ.). Τα προϊόντα της επεξεργασίας των λίθων δείχνουν ότι η τελική διαμόρφωσή τους έγινε επί τόπου. Μεταξύ της ορχήστρας και της προεδρίας υπήρχε αποστραγγιστικός αγωγός. Μετά τη δέκατη σειρά καθισμάτων βρέθηκε τμήμα του διαζώματος και η πρώτη βαθμίδα του επιθεάτρου, δυστυχώς πολύ κατεστραμμένη από παλιά άροση. Το επιθέατρο ήταν πιθανότατα ξύλινο.

Από την περίμετρο της ορχήστρας εντοπίστηκαν πέντε δόμοι, διαφορετικού μεγέθους ο καθένας με επιμελημένη την ορατή προς τους θεατές επιφάνεια και μικρό τμήμα του χαλικόστρωτου δαπέδου της. Κομμάτια κατεργασμένων μαρμάρων που βρέθηκαν στην περιοχή αυτή, πολλά καμπύλου σχήματος, προέρχονται πιθανώς από τους μαρμαρίνους θρόνους της προεδρίας. Η ορχήστρα φαίνεται ότι είναι πεταλόσχημη και έχει διάμετρο 13,50 μ. Η χωρητικότητά του υπολογίζεται τουλάχιστον σε 1.700-2.000 θεατές (χωρίς να υπολογίσουμε το επιθέατρο).

Η κατασκευή του θεάτρου δεν μπορεί ακόμη να αναχθεί με βεβαιότητα σε συγκεκριμένη χρονική περίοδο, οπωσδήποτε, όμως, οι επιγραφές που αναφέρουν το θέατρο (μέσα του 4ου αι. π.Χ.) μας δίνουν ένα χρονολογικό όριο, πριν από το οποίο το θέατρο ήταν ήδη σε χρήση.

Βόρεια προάστια

Στην περίοδο του 200-2006 διενεργήθηκαν στα βόρεια προάστια πολυάριθμες σωστικές ανασκαφές, στο πλαίσιο των μεγάλων δημοσίων έργων (Αττική Οδός κ.ά.) και των

έργων που υλοποιήθηκαν περιμετρικά προς το Ολυμπιακό Στάδιο Αμαρουσίου. Στις πιο σημαντικές ανακαλύψεις της περιόδου 2000-2006 περιλαμβάνεται το αρχαίο νεκροταφείο του δήμου της Κηφισιάς. Πέντε από τους γεωμετρικούς τάφους (750-730 π.Χ.) ανήκαν σε πλούσιους ευπατρίδες. Ο Τάφος 78 περιείχε τον σκελετό πολεμιστή που συνοδευόταν από το σιδερένιο ξίφος του. Ο Τάφος 55 ανήκε σε σημαντικό νεκρό ευπατρίδη. Σε μεγάλο λακκοειδή τάφο, που περιείχε πλήθος κεραμικών ευρημάτων, ανακαλύφθηκε καλά διατηρημένος χάλκινος λέβητας με την σποδό του νεκρού, όπως σε ανάλογους τάφους στην Ανάβυσσο ή και την Ερέτρια.

Στην Παλλήνη, ο εγκιβωτισμός της κοίτης στο ρέμα της Παναγίτσας έφερε στο φως, αρχαίο εγκιβωτισμό και δεξαμενή εφηνουχισμού υδάτων. Η μία όχθη έφερε ισχυρή κρηπίδα, στην οποία είχαν ανιδρυθεί ταφικά μνημεία. Σημαντική ήταν η ανακάλυψη εξαιρετικής ανάγλυφης στήλης του 4ου αι. π.Χ., με παράσταση καθιστής γυναίκας, που κατά την ενεπίγραφη βάση ανήκει στην Αρχεστράτη, γυναίκα του Νικοστράτου.

Μία ακόμα έρευνα οδήγησε στην ανακάλυψη των ερειπίων μικρού πάρινου ναού στον αρχαίο δήμο Φλύας. Κατά την διάνοιξη αποχετευτικής τάφρου στην συμβολή της οδού Καμπούρογλου με τη λεωφόρο Μεσογείων, οι εργασίες έφεραν στο φως την κατώτατη θεμελίωση πάρινων κυβολίθων από την θεμελίωση ναού, που χρονολογείται στον 5ο αι. π.Χ.

Προϊστάμενοι

Γεώργιος Σταϊνχάουερ (2000-2003)

Βιβή Βασιλοπούλου (2003-2006)

Πηνελόπη Αγαλλοπούλου (2006)

Ιωάννα Τσιριγώπη-Δρακωτού (2006-2010)

Ανασκαφές

Μεσόγεια

Κορωπί

Χαλάνδρι

Μαραθώνας

Αχαρναί

Βόρεια Προάστια

Υπεύθυνοι αρχαιολόγοι

Ο. Κακαβογιάννη

Ε. Ανδρικού

Μ. Πωλογιώργη

Ε. Μπάνου

Μ. Πλάτωνος

Δ. Σκιλάρντι